

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівська обласна універсальна
наукова бібліотека»**

На допомогу плануванню

ЗНАМЕННІ ДАТИ 2021 року

Львів – 2020

УДК 006.95
З-72

Знаменні дати 2021 року [Текст] : календар / упоряд. Л. Працьовита; ред. Д. Дигас; наук. ред. І. Лешнівська; ЛОУНБ. – Львів, 2019. – 32 с. – (На допомогу плануванню).

Календар «Знаменні дати 2021 року» покликаний привернути увагу науковців, працівників бібліотек, освітян, краєзнавців, широкого загалу до ювілеїв видатних місцевих та вітчизняних діячів, а також найбільш значущих подій в історії Львівщини, України.

Упорядник

Л. Працьовита

Редактор

Д. Дигас

Науковий редактор

І. Лешнівська

© ЛОУНБ, 2020
© ВНІБ, 2020

СІЧЕНЬ

- 1 155 років тому (1866) почав виходити літературно-науковий тижневик «Русалка» народовської студентської громади у Львові (головний редактор – Северин Шехович)
- 2 95 років від дня народження **Віри Селянської** (Віри Вовк) (1926), письменниці, перекладачки, літературознавиці, членкині НТШ, лауреатки Шевченківської премії за книги «Сьома печать», «Ромен-зілля» та переклади творів української літератури португальською мовою (2008)
 - 80 років від дня народження **Оксани Сенатович** (1941-1997), поетеси, перекладачки, редакторки, членкині НСП України, лауреатки премій ім. О. Пчілки (1992) та ім. І. Блажкевич за збірку поезій для дітей «Вчиться вересень читати» і поему «Сад Іванни Блажкевич» (1995)
 - 80 років від дня народження **Володимира Ганулича** (1941), кандидата фізико-математичних наук, науковця, письменника, члена НСП України
- 3 **150 років від дня народження Юліяна Дзеровича (1871-1943), священника УГКЦ, педагога, церковного і освітньо-культурного діяча, професора греко-католицької духовної семінарії і Богословської академії (Львів), редактора церковних журналів, мецената, останнього довосенного голови товариства «Просвіта» у Львові (8 червня 1939 р. – вересень 1939 р.)**
 - 140 років від дня народження **Юліяна Татомира-Саса** (1881-1946), священника УГКЦ, громадського та політичного діяча, організатора позичкової каси, дитячих садків і бібліотек, молодіжних і спортивних товариств «Луг», «Січ» Самбірщини
- 7 115 років тому (1906) у Львові вперше введено правила дорожнього руху, права водіїв, реєстраційні номери і документи на транспорт
- 9 160 років від дня народження **Степана Федака** (1861-1937), громадського і політичного діяча, фінансиста, адвоката, філантропа, засновника і очільника низки добродійних і кооперативних товариств, банків, члена державного секретаріату ЗУНР, міністра фінансів УНР
- 13 540 років тому (1481) вченого Юрія Дрогобича (бл.1450-1494) обрано ректором Болонського університету, заснованого в XI ст.
 - 140 років від дня народження **Антіна Лотоцького** (1881-1949), письменника, педагога, історика, видавця, перекладача,

учасника національно-визвольних змагань 1914-1920 рр., автора текстів стрілецьких пісень

- 14** 30 років тому (1991) відновлено діяльність фотомистецького журналу «Світло й Тінь», головний редактор – фотохудожник Василь Пилип'юк
- 17** 120 років (1901) з дня інтронізації Андрея Шептицького на Галицького митрополита
- **100 років тому (1921) у Відні відкрито Український вільний університет (УВУ); у жовтні того ж року його було перенесено у Прагу, у 1945 р. – у Мюнхен**
- 17-19** 80 років тому (1941) відбувся Процес 59-ти («Процес другої езекутиви ОУН») – політичний судовий процес над групою студентської та учнівської молоді, переважно членів ОУН, яку було звинувачено в зраді батьківщини і приналежності до націоналістичної організації, яка готувала антирадянське збройне повстання
- 18** 135 років від дня народження **Тараса Шухевича** (1886-1951), піаніста, професора Львівського вищого музичного інституту (нині – Львівська національна музична академія ім. М. Лисенка)
- 120 років від дня народження **Лукії Гумецької** (1901-1988), докторки філологічних наук, професорки, мовознавиці-славістки
- 19** 130 років від дня народження **Омеяна Сеника** (псевдо Грабівський, Канцлер, Урбан) (1891-1941), військового та політичного діяча, 9-го крайового команданта УВО, члена Вищого Проводу ОУН, голови II Великого збору ОУН у Римі; захоплений у 1934 р. чеською поліцією т. зв. «архів Сеника» став причиною численних арештів членів ОУН
- 80 років від дня народження **Марії Кашуби** (1941), докторки філософських наук, професорки, завідувачки кафедри теорії та історії культури Львівського національного університету ім. І. Франка (1997-2000)
- 19-20** 75 років тому (1946) створено Союз українців у Великій Британії
- 20** 360 років (1661) з часу заснування Львівського національного університету ім. І. Франка, одного з найстаріших університетів Центрально-Східної Європи
- 21** 140 років від дня народження **Мелетія Кічури** (псевдоніми Зеновій, К. М. О. та ін.) (1881-1838), правника, письменника, літературного критика, перекладача, члена групи літераторів «Західна Україна», репресованого

- 140 років від дня народження **Степана Чарнецького** (1881-1944), поета, фейлетоніста, перекладача, журналіста, театрального-музичного критика, актора, режисера і художнього керівника Руського театру, учасника літературного угруповання «Молода муза», автора патріотичного гімну Українських січових стрільців «Червона калина», науковця
- 25 70 років від дня народження **Оксани Думанської** (1951), письменниці, журналістки, доцентки кафедри видавничої справи і редагування Української академії друкарства, лауреатки літературної премії ім. Д. Нитченка за оборону українського слова (2004) та Всеукраїнської премії ім. І. Вільде за твір «Графиня з Куткора» (2007), перекладачки
- 26 125 років (1896) з часу виникнення суспільно-освітнього товариства «Академічна громада» внаслідок об'єднання Академічного братства та студентського товариства «Ватра»; збори відбулися за участі професорів Львівського університету П. Стебельського, О. Колесси, М. Грушевського; голова – Степан Витвицький, друкований орган – журнал «Молода Україна»
- 27 165 років від дня народження **Антіна Горбачевського** (1856-1944), громадського і політичного діяча, адвоката, співзасновника УНДП та УНДО, посла до Галицького сейму, делегата Національної ради ЗУНР (1918-1919)
- 150 років від дня народження **Івана Филипчак** (1871-1945), педагога, письменника, музеєзнавця, краєзнавця, громадського діяча, члена НТШ, репресованого
- 28 40 років від дня народження **Юрія Назарука** (1981), підприємця, співвласника холдингу емоцій «!Fest», українського бренду одягу «Авіація Галичини» та ін.
- 30 70 років від дня народження **Альфреда Максименка** (1951), професора кафедри монументального живопису Львівської національної академії мистецтв, співзасновника Інституту актуального мистецтва у Львові, заслуженого діяча мистецтв України (2004), члена НСХ України

Цього місяця виповнюється:

90 років (1931) з часу заснування з ініціативи митрополита Андрея Шептицького Українського Католицького Союзу (УКС) – суспільно-релігійної організації, завданням якої було забезпечення релігії належного місця в житті українського народу; у політичних справах УКС підтримував УНДО

ЛЮТИЙ

- 3 70 років від дня народження **Зиновія Суходуба** (1951), прозаїка, критика, редактора, автора і ведучого літературно-мистецьких програм Львівської телерадіокомпанії (1991-2015), заслуженого журналіста України, члена НСП України, лауреата обласних премій, нагородженого Золотою медаллю української журналістики (2011)
- 4 150 років від дня народження **Івана Ардана** (1871-1940), журналіста, видавця, редактора, священника УГКЦ, радника місій УНР і ЗУНР у Вашингтоні
- 8 155 років від дня народження **Івана Кивелюка** (1866-1922), правника, посла до Галицького сейму, делегата Української національної Ради ЗУНР, голови товариства «Просвіта» (1 листопада 1910 – 1 березня 1922)
- 90 років від дня народження **Оксани Паламарчук** (1931-2006), театрознавиці і музикознавиці, публіцистки
- 9 75 років від дня народження **Людмили Шереметьєвої-Дашкевич** (1946-2005), журналістки, правозахисниці, дисидентки, соратниці В'ячеслава Чорновола
- 10 130 років з дня смерті **Олександра Огоновського** (1848-1891), правника і громадського діяча, професора Львівського університету, члена-засновника товариства «Просвіта» і НТШ
- 85 років від дня народження **Богдана Гориня** (1936), мистецтвознавця, письменника, дисидента, політв'язня, голови товариства «Україна – Польща», народного депутата України (1990-1998), лауреата Шевченківської премії за книгу «Святослав Гординський на тлі доби» (2019)
- 11 85 років від дня народження **Євгена-Романа Куртяка** (1936-1996), журналіста, редактора, письменника, члена НСП України
- 12 65 років тому (1956) виготовлено експериментальний автобус марки «Львів» – первісток українського автобусобудування
- 14 130 років від дня народження **Теофіла Горникевича** (1891-1969), священника УГКЦ, капелана УГА, викладача біології та психології Львівського університету (1915-1918), теології у Львівській академічній гімназії та семінарії сестер василіянок
- 16 165 років від дня народження **Тита Войнаровського** (1856-1938), священника УГКЦ, адміністратора маєтків Галицької митрополії, посла до Австрійського парламенту від Української народно-демократичної партії, економіста
- 135 років від дня народження **Юліяна Шепаровича** (1886-1949), військового, громадського і кооперативного діяча,

отамана УГА (звання отримав за успішні бойові дії в ході Чортківської офензиви УГА)

- 19** 110 років від дня народження **Богдана-Зиновія Гординського** (1911-1995), лікаря, асистента професора Маркіяна Панчишина
- **100 років від дня народження Ярослава Воцака (1921-1989), диригента, віолончеліста, народного артиста СРСР (1979)**
 - 85 років від дня народження **Зиновії Служинської** (1936), доцента, дійсного члена НТШ, вченого секретаря Львівського відділення Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М. Вавилова; членкині Товариства медичних генетиків України, «Просвіти», «Меморіалу», Українського геральдичного та Українського лікарського товариств
- 21** 150 років від дня народження **Осипа Микитки (1871-1920), військового діяча, сотника Українських січових стрільців, генерал-хоружого УГА**
- 145 років від дня народження **Семена Вітика** (1876-1937), посла до Австрійського парламенту (1907-1918), співзасновника Української соціал-демократичної партії Галичини і Буковини, редактора, члена президії національної ради ЗУНР, міністра у галицьких справах УНР, репресованого
- 22** 185 років від дня народження **Порфирія Бажанського** (1836-1920), священника УГКЦ, письменника, фольклориста, музикознавця, композитора, учня Михайла Вербицького
- 160 років від дня народження **Теодора Цегельського** (1861-1939), священника УГКЦ, громадського діяча, почесного члена товариства «Просвіта»
- 23** 80 років від дня народження **Омеляна Леськіва** (1941-2019), педагога, працівника культури, краєзнавця, культуролога, журналіста, члена Всеукраїнського об'єднання «Письменники Бойківщини», громадського діяча
- 24** 90 років від дня народження **Олександра Кіцери** (1931), доктора медичних наук, професора (2000), завідувача кафедри оториноларингології Львівського національного медичного університету ім. Д. Галицького, організатора і голови відновленого Українського лікарського товариства (1991-1993), дійсного члена НТШ, громадського діяча
- 25** 150 років від дня народження **Лесі Українки (Лариси Косач-Квітки) (1871-1913), письменниці, перекладачки, культурної діячки (Всеукр.)**
- **150 років (1871) з часу заснування першої державної жіночої учительської гімназії; з 1 вересня 1999 р. – Педагогічний**

коледж Львівського національного університету
ім. І. Франка

- 26 90 років від дня народження **Олександра Врабеля** (1931-2002), співака (баритон), народного артиста України (1972) лауреата I Всеукраїнського конкурсу молодих вокалістів, міжнародного конкурсу молодих оперних співаків

БЕРЕЗЕНЬ

- 2 145 років від дня народження **Мирона Кордуби** (1876-1947), історика, викладача гімназій у Чернівцях, Львові та Холмі (1900-1918), професора Варшавського (1929-1939) та Львівського (з 1944 р.) університетів, члена НТШ, громадського діяча, письменника, публіциста
- 90 років від дня народження **Марії Байко** (1931), співачки (сопрано), професора кафедри академічного співу Львівської музичної академії ім. М. Лисенка, народної артистки України (1979), лауреатки Шевченківської премії за концертні програми 1973-1975 років (у складі тріо сестер Байко, 1976)
 - 45 років від дня народження **Тараса Химича** (1976), режисера та кліпмейкера, автора документальних та художніх фільмів «У рамках долі – історія 1-ї української дивізії УНА 1943-1945» (2005), «Золотий вересень. Хроніка Галичини 1939-1941» (2010), «Хроніка Української Повстанської Армії 1942-1954» (2014), «Легіон. Хроніка Української Галицької Армії 1918-1919» (2015), «Жива» (2016), «Король Данило» (2018) та ін.
- 4 75 років від дня народження **Петра Бенюка** (1946-2019), актора Національного академічного українського драматичного театру ім. М. Заньковецької, народного артиста України (1996)
- 6 90 років від дня народження **Олександра Білаша** (1931-2003), композитора, поета, народного артиста України (1977), члена Співки композиторів і Співки письменників України, співзасновника Українського фонду культури, лауреата Шевченківської премії за пісні 1971-1974 рр. (1975), Героя України (2001) (*Всеукр.*)
- 7 85 років від дня народження **Ярослава Ісаєвича** (1936-2010), історика, академіка НАН України, президента Міжнародної асоціації українців, директора Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, першого голови Українського національного комітету істориків, автора праць з давньої української історії та культури, заслуженого діяча науки і техніки України (1996), громадського діяча

- 8-10** 75 років тому (1946) відбувся псевдособор Української греко-католицької церкви, т. зв. Львівський церковний собор, який прийняв рішення про скасування Берестейської унії і підпорядкування УГКЦ Російській православної церкві; митрополитом було призначено Гавриїла Костельника
- 9** 135 років від дня народження **Георгія Нарбута** (1886-1920), художника-графіка, ілюстратора, педагога, автора перших українських знаків – банкнот і поштових марок, співзасновника і ректора Української академії мистецтв (*Всеукр.*)
- 85 років від дня народження **Святослава Максимчука** (1936), актора Національного академічного українського драматичного театру ім. М. Заньковецької, майстра художнього читання, народного артиста України (2000), лауреата Всеукраїнської літературно-мистецької премії ім. С. Руданського (2011)
- 12** 140 років від дня народження **Володимира Бірчака** (1881-1952), письменника, літературознавця, члена літературного об'єднання «Молода муза», воїна УСС, діяча Пласту
- 13** 85 років від дня народження **Романа Гурного** (1936-1998), учасника українського національно-визвольного руху, політв'язня, члена підпільного Українського національного комітету, члена Української Гельсінської спілки, УРП та Всеукраїнського товариства політв'язнів і репресованих
- 80 років від дня народження **Архипа Данилюка** (1941-2008), етнографа, географа-краєзнавця, музеєзнавця, автора понад 500 наукових праць, доцента кафедри географії України Львівського національного університету ім. І. Франка, фундатора і провідного наукового співробітника Музею народної архітектури та побуту у Львові, лауреата Всеукраїнської премії ім. П. Чубинського (2004), активного читача ЛОУНБ, якому було присвячено бібліографічний покажчик «Архип Данилюк» (серія «Митці Львова», 2002)
- 14** 130 років від дня народження **Амвросія Бучми** (1891-1957), актора, режисера, педагога, народного артиста СРСР (1944), лауреата державних премій (*Всеукр.*)
- 15** 100 років від дня народження **Богдана Когута** (1921-2011), письменника, політв'язня, члена ОУН, члена НСП України, лауреата літературної премії ім. Б. Лепкого (2001), читача ЛОУНБ, в рамках співпраці з ним видано методичні рекомендації до 100-річчя від дня народження **Юрія Липи** (2000) і посвяту йому «Він став на прою із «чорними вітрами» тоталітаризму» (2011)

- 90 років від дня народження **Ярослава Бурака** (1931-2011), фізика, члена-кореспондента НАН України, доктора фізико-математичних наук, заслуженого діяча наук України (1982), лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки (1975), наукового керівника Центру математичного моделювання Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я. Підстригача НАН України
- 90 років від дня народження **Михайла Мандрика** (1931-2010), письменника, педагога-філолога, краєзнавця, просвітянина, громадського діяча, публіциста, почесного громадянина міста Стрия
- 22 85 років від дня народження **Михайла Осадчого** (1936-1994), правозахисника, письменника, журналіста, дисидента, політв'язня, викладача Львівського університету ім. І. Франка (нині – Львівський національний університет ім. І. Франка), члена-засновника Української асоціації незалежної творчої інтелігенції
- 23 180 років від дня народження **Олександра Борковського** (1841-1921), директора гімназії Дрогобича, редактора газет «Зоря», «Діло», публіциста, громадського діяча
- 10 років тому (2011) виборчий Синод єпископів УГКЦ обрав єпископа Святослава Шевчука Верховним архієпископом Києво-Галицьким, главою Української греко-католицької церкви
- 24 625 років (1396) з часу першої згадки про село Скнилів Пустомитівського району
- 27 110 років від дня народження **Михайла Сороки** (1911-1971), провідника Крайової ексекютиви ОУН, політв'язня, організатора і провідника руху спротиву в'язнів «ОУН-Північ»
- 28 60 років від дня народження **Мар'яни Прокопович** (1961), мовознавиці, перекладачки, члена НСП України
- 29 160 років від дня народження **Романа Залозецького** (1861-1918), хіміка-технолога, професора Львівської політехніки (нині – Національний університет «Львівська політехніка»), члена НТШ, першого голови Українського технічного товариства (1913), голови товариства «Сільський господар», організатора і директора Торгової школи при товаристві «Просвіта», посла до Галицького сейму
- 140 років від дня народження **Марійки Підгірянки** (Ленерт-Домбровської) (1881-1963), педагога, письменниці
- 30 30 років тому (1991) з Ватикану до Львова повернувся Верховний архієпископ УГКЦ Іван Мирослав Кардинал

Любачівський; у храмі св. Юра з цієї нагоди було відправлено Архієрейську Службу Божу

- 31** 70 років (1951) з часу заснування Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України (до 1993 р. – Інститут суспільних наук АН УРСР)

КВІТЕНЬ

- 7** 145 років від дня народження **Іларіона Свенціцького** (1876-1956), філолога, літературознавця, історика мистецтва, музеєзнавця, організатора і директора Національного музею у Львові (1905-1952), професора Львівського (таємного) університету та Львівського університету (з 1939 р.) (нині – Львівський національний університет ім. І. Франка), дійсного члена НТШ
- 75 років від дня народження **Василя (Богдана) Мендруня** (1946), священника УГКЦ, поета, бандуриста, організатора літературного гуртка «Крехівські дзвони»
- 8** 130 років від дня народження **Ярослава Гинилевича** (1891-1980), лікаря, педагога, сотника медичної служби УГА, лицаря-командора ордену св. Сильвестра Папи, громадського діяча
- 10** **100 років від дня народження Володимира Ковалика (1921-2017), поета, воїна УПА, репресованого, члена НСП України**
- 11** 75 років від дня народження **Тетяни Крушельницької** (1946), фізика, доцента кафедри інженерного матеріалознавства та прикладної фізики Національного університету «Львівська політехніка», громадської діячки, членкині Львівського обласного проводу об'єднання «За Україну!», заступниці голови громадської організації «Львівська бесіда»
- 13** 125 років від дня народження **Лева Геца** (1896-1971), живописця, графіка, організатора культурно-мистецького життя, педагога, члена Асоціації українських митців, воїна легіону УСС
- 15** 85 років від дня народження **Валентина Мороза** (1936-2019), історика, члена українського національно-визвольного руху, політв'язня, дисидента; автора понад 100 наукових праць, професора кафедри українознавства Львівського державного університету фізичної культури, доктора honoris causa коледжу Джерсі, члена об'єднання українських письменників «Слово»
- 16** 95 років від дня народження **Бориса Возницького** (1926-2012), мистецтвознавця, директора Львівської галереї мистецтв, академіка Української академії мистецтв, президента

Українського національного комітету Міжнародної ради музеїв, доктора honoris causa, заслуженого працівника культури України і Польщі, лауреата Шевченківської премії за багаторічну роботу зі збереження, дослідження і популяризації культурної спадщини (1990), Героя України (2005)

- 16-19** 30 років тому (1991) відбувся десятий (перший в незалежній Україні) з'їзд письменників України (*Всеукр.*)
- 20-21** 30 років (1991) з часу проведення у Львові установчого з'їзду Всеукраїнської спілки політв'язнів
- 22** **100 років від дня народження Степана Ільницького (1921-2012), фахівця в галузі нафтохімії, дійсного члена НТШ, громадського діяча, учасника бою під Бродами в складі дивізії СС «Галичина» в липні 1944 р.**
- 24** 75 років тому (1946) розпочато примусове виселення українців з Ярославського та Любачівського повітів Польщі, яке супроводжувалося масовим знищенням
- 26** 35 років (1986) з часу Чорнобильської трагедії (*Всеукр.*)

ТРАВЕНЬ

- 1** 85 років від дня народження **Мар'яна Долішнього** (1936-2006), економіста, доктора економічних наук, професора, академіка НАН України, директора Інституту регіональних досліджень НАН України (1994-2006); лауреата державної премії України в галузі науки і техніки, премій ім. О. Ліхтера та ім. М. Туган-Барановського НАН України
- 2** 90 років від дня народження **Ярослава Дзири** (1931-2009), кандидата філологічних наук, історика-джерелознавця, публіциста, історіографа, літературознавця, шевченкознавця, перекладача, члена НСП України
- 4** 140 років від дня народження **Івана Фіголя** (1881-1933), священника УГКЦ, доктора богослов'я, педагога, церковного та громадського діяча
- 120 років від дня народження **Льва Туркевича** (1901-1961), диригента, композитора, керівника хорів, симфонічного оркестру
 - 80 років від дня народження **Романа Кудлика** (1941-2019), поета, критика, члена НСП України; лауреата премій ім. В. Мисика за цикл поезій «Нічне збирання винограду» (1997), Фонду Воляників-Швабінських при фундації Українського вільного університету (2000) та премії

ім. П. Куліша за багатолітнє високоякісне редагування журналу «Дзвін» та поетичну творчість (2014)

- 5 90 років від дня народження **Миколи Кондратюка** (1931-2006), співака (баритон), педагога, професора, ректора Київської державної консерваторії ім. П. Чайковського, народного артиста України (1978), лауреата міжнародних конкурсів, лауреата Шевченківської премії за концертні програми 1969-1971 рр. (1972), інших державних нагород (*Всеукр.*)
- 8 160 років від дня народження **Євгена Озаркевича** (1861-1916), лікаря, першого голови Українського лікарського товариства, співзасновника Народної лікарни у Львові, дійсного члена НТШ
- 9 150 років від дня народження **Володимира Гнатюка** (1871-1926), етнографа, фольклориста, мистецтвознавця, перекладача та громадського діяча, члена-кореспондента Петербурзької академії наук (1902), академіка АН України (1924), члена Чеського наукового товариства (1905), Празької та Віденської академії наук, секретаря НТШ, голови його етнографічної секції (з 1916 р.), члена товариства «Просвіта»
- 60 років від дня народження **Віктора Неборака** (1961), письменника, літературознавця, перекладача, есеїста, учасника літургування Бу-Ба-Бу, майстерні «пси Святого Юра»
- 11 125 років від дня народження **Василя Микетюка** (1896-1973), лікаря-стоматолога, доктора філософії, учасника визвольних змагань, організатора і керівника першої зуболікарської школи, засновника Наукового стоматологічного товариства у Львові, автора першого українського стоматологічного словника
- 30 років від дня народження **Богдана Здебського** (1991-2014), солдата Збройних сил України, учасника російсько-української війни, нагородженого орденом «За мужність» III ступеня (посмертно)
 - **50 років (1971) з дня заснування Державного західного наукового центру (нині – Західний науковий центр НАН України та МОН України), який об'єднує науковців з восьми областей**
- 12 90 років від дня народження **Юрія Луціва** (1931), диригента, професора Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка, народного артиста України (1991), лауреата Шевченківської премії за оперу «Золотий обруч» (у складі творчої групи, 1971), інших державних премій
- 85 років від дня народження **Івана Марчука** (1936), художника, народного художника України (2002), лауреата Шевченківської

премії за цикл картин «Шевченкіана», «Голос моєї душі» (1997), 72-го номера в британському рейтингу «Сто геніїв сучасності» (Всеукр.)

- 16 145 років від дня народження **Миколи Конрада** (1876-1941), священника УГКЦ, блаженного священномученика, беатифікованого Папою Римським Іваном Павлом II
- 17 125 років від дня народження **Дмитра Палієва** (1896-1944), журналіста, політичного і військового діяча, одного з організаторів Листопадового повстання у Львові 1918 р., одного із засновників УВО, члена ЦК УНДО, очільника відділу старшинського вишколу дивізії СС «Галичина», в'язня польських таборів
- 80 років від дня народження **Ярослава Лемика** (1941-2012), учасника дисидентського руху й самвидаву, депутата Львівської міської ради I і II скликань (1990-1998), видавця (відновив видавництво «Світ дитини»), громадського діяча
- 18 40 років тому (1981) відкрито музей «Арсенал» як відділ Львівського історичного музею
- 19 35 років від дня народження **Романа Скаковського** (1986-2014), старшини Збройних сил України, учасника російсько-української війни, головного старшини дивізіону 80-ї окремої аеромобільної бригади, нагородженого орденом «За мужність» III ступеня і нагрудним знаком «За оборону Луганського аеропорту» (посмертно)
- 21 60 років тому (1961) у Львові відбувся суд над членами Української робітничо-селянської спілки – першої підпільної організації партійного типу в Україні повоєнного періоду – Л. Лук'яненком, І. Кандибою, С. Віруном та ін. (т. зв. «справа юристів»); шість членів спілки було засуджено до тривалих термінів ув'язнення, Л. Лук'яненко – до страти, але через 73 доби смертний вирок було змінено 15-річним ув'язненням
- 25 85 років (1936) з початку політичного судового процесу над 23 членами ОУН (т. зв. «Львівський процес Бандери і товаришів»), у т. ч. дев'ятьма членами Крайової екікутиви, серед яких були С. Бандера, Р. Шухевич, Я. Стецько, К. Зарицька та ін., використаного ними для викриття антиукраїнської політики польського уряду
- 26 30 років тому (1991) під Бродами, на горі Жбир, встановлено пам'ятник на честь полеглих воїнів дивізії СС «Галичина» (1944)
- 31 130 років від дня народження **Олександра Панейка** (1891-1950), мовознавця, вчителя українських гімназій у Львові,

Тернополі, Коломиї, автора підручника «Грамматика української мови»

ЧЕРВЕНЬ

- 1** 100 років від дня народження **Івана Сварника (1921-1989)**, письменника, перекладача, редактора видавництва «Каменяр»
- 90 років від дня народження **Рогніди Сендецької (1931-2015)**, лікаря-онколога, кандидата медичних наук, поетеси, громадської діячки
- 75 років (1946) з часу заснування Львівського державного університету фізичної культури ім. І. Боберського
- 70 років (1951) з часу заснування Фізико-механічного інституту ім. Г. Карпенка НАН України, відомого в країні і світі як науково-дослідницький центр у галузі механіки руйнування і міцності матеріалів
- 7** 105 років від дня народження **Петра Дужого (1916-1997)**, діяча визвольного руху, референта пропаганди ОУН, письменника, почесного громадянина Львова
- 8** 95 років від дня народження **Ірини Сеник (1926-2009)**, поетеси, зв'язкової генерала Романа Шухевича, репресованої, дисидентки; членкині ОУН, Української Гельсинської групи і Пен-клубу, почесної громадянки Львова і Борислава
- 10** 125 років від дня народження **Володимира Огоновського (1896-1970)**, ученого-економіста, доктора природничих наук, доцента Львівського торговельно-економічного інституту (нині – Львівський торговельно-економічний університет), дійсного члена НТШ, члена легіону УСС, підстаршини УГА
- 110 років від дня народження **Івана Хандона (1911-1989)**, члена УВО, ОУН-УПА, політв'язня, поета, художника
- 12** 90 років від дня народження **Євгенії Мірошниченко (1931-2009)**, співачки (лірико-колоратурне сопрано), професорки, народної артистки СРСР (1965), лауреатки міжнародних конкурсів і Шевченківської премії за виконавську майстерність 1970-1971 рр. (1972), Героя України (2006) (*Всеукраїна*.)
- 14** 130 років від дня народження **Євгена Коновальця (1891-1938)**, військового і політичного діяча, командира УСС, полковника армії УНР, командира УВО, голови проводу ОУН, одного з ідеологів українського націоналізму

- 30 років тому (1991) в селі Зашкові Жовківського району встановлено пам'ятник Євгенові Коновальцю (скульптор Р. Романович, архітектор В. Потюк)
- 15** 80 років від дня народження **Івана Миколайчука** (1941-1987), кіноактора, сценариста, режисера, заслуженого артиста України (1968), лауреата Шевченківської премії за створення різнопланових національних образів у фільмах «Сон», «Тіні забутих предків», «Бур'ян» та ін. (1988, померло)
- 16** 40 років від дня народження **Оксани Мухи** (1981), співачки (сопрано), скрипальки, заслуженої артистки України (2019), володарки Гран-прі першого Міжнародного конкурсу українського романсу ім. К. Цісик, переможниці талант-шоу «Голос країни – 2019»
- 18** 35 років від дня народження **Андрія Волокітіна** (1986), шахіста, заслуженого майстра спорту України (2004), міжнародного гросмейстера, дворазового чемпіона України (2004, 2015)
- 21** 140 років від дня народження **Олександра-Станіслава Шпитковського** (1881-1969), священника УГКЦ, професора, історика, географа, викладача Львівської академічної гімназії
- **100 років від дня народження Осипа Дяківа (1921-1950), публіциста, крайового провідника ОУН, теоретика і організатора боротьби УПА, заступника голови секретаріату УГВВ, лицаря Золотого та Срібного Хреста заслуги**
- 22-24** 80 років тому (1941) відбулися масові розстріли українців Галичини і Волині в тюрмах НКВС
- 24** 90 років з дня смерті **Івана Ціпановського** (1874-1931), першого рентгенолога в Галичині, громадського діяча
- 25** 135 років від дня народження **Івана Крип'якевича** (1886-1967), історика, джерелознавця, академіка АН УРСР, професора Львівського університету ім. І. Франка (нині – Львівський національний університет ім. І. Франка), директора Інституту суспільних наук АН України (нині – Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України), діяча НТШ
- 25-27** 20 років тому (2001) відбувся перший державний візит глави держави Ватикан Папи Римського Івана-Павла II до Львова
- 26** 90 років від дня народження **Богдана Сольмана** (1931-2011), лікаря-ортопеда-травматолога, кандидата медичних наук, громадського діяча
- 28** **25 років (1996) з часу прийняття Верховною Радою Конституції України (Всеукр.)**

- 30** 80 років тому (1941) проголошено акт відновлення Української держави, сформовано Українське державне правління на чолі з Ярославом Стецьком

ЛИПЕНЬ

- 4** 80 років від дня народження **Богдана-Юрія Янівського** (1941-2005), композитора, піаніста, педагога, народного артиста України (1991), лауреата Шевченківської премії за цикл музичних творів для дітей: оперу «Царівна Жаба», мюзикли «Лис Микита», «Перстень спокуси», «Том Соєр» (1997)
- 6** 125 років від дня народження **Івана Тиктора** (1896-1982), політичного і громадського діяча, старшини УСС, хорунжого УГА, редактора, видавця, власника найбільшого в Галичині у міжвоєнний період львівського видавничого концерну «Українська преса»
- 9** 70 років від дня народження **Ілька Лемка** (Іллі Семенова) (1951), письменника, публіциста, музиканта, дослідника історії Львова
- 10** 80 років від дня народження **Любомира Медвідя** (1941), живописця, професора, академіка Національної академії мистецтв України, заслуженого діяча мистецтв України (1987), народного художника України (1999), лауреата Шевченківської премії за цикл живописних творів «Ремінісценції» (2014)
- 12** 80 років від дня народження **Ярослава Кендзьора** (1941), політика, народного депутата України шести скликань (1990-2012), дисидента
- 15** 90 років від дян народження **Степана Злупка** (1931-2006), економіста, професора, заслуженого діяча науки і техніки України (2003), лауреата премії НАН України ім. М. Туган-Барановського за цикл робіт «Теоретичні основи відтворення трудового потенціалу і механізм його реалізації в умовах формування ринкової економічної системи» (1996), завідувача кафедри економіки України Львівського національного університету ім. І. Франка (1990-2006), голови економічної комісії НТШ
- 16** 200 років від дня народження **Петра Головацького** (1821-1853), журналіста, перекладача, педагога, громадсько-освітнього діяча, брата **Якова Головацького**
- 17** 150 років від дня народження **Філарета Колесси** (1871-1947), композитора, музикознавця і літературознавця, фольклориста, етномузиколога, дійсного члена НТШ

- 132 років від дня народження **Меланії Бордун** (1886-1968), педагога, історика, директора Українського інституту для дівчат у Перемишлі, працівниці бібліотеки Національного музею у Львові; члена НТШ, товариства «Руська академічна поміч»
- 18** 85 років від дня народження **Юрія Іллєнка** (1936-2010), кінооператора, кінорежисера, сценариста, академіка Академії мистецтв України, народного артиста України (1987), лауреата Шевченківської премії за художній фільм «Тіні забутих предків» (у складі творчої групи, 1991) (*Всеукр.*)
- 20** **100 років тому (1921) Начальну команду УВО у Львові очолив Євген Коновалець**
- 21** 115 років від дня народження **Олени Теліги** (1906-1942), поетеси, публіцистки, літературного критика, діячки ОУН (*Всеукр.*)
- 27** 40 років від дня народження **Олександра Божика** (1981), скрипаля-віртуоза, композитора, лауреата міжнародних та всеукраїнських конкурсів
- 40 років від дня народження **Дмитра Гудими** (1981), юриста, доцента Львівського національного університету ім. І. Франка (2010-2017), судді Верховного суду України (з 2017 р.)
- 28** 125 років від дня народження **Володимира Кипріяна** (1896-1934), теоретика і організатора українського філателістичного руху в Галичині, члена Ревізійного союзу українських кооперативів у Львові, члена легіону УСС
- 80 років від дня народження **Ярослава Камінецького** (1941-2019), педагога, поета, перекладача, громадського діяча, члена-кореспондента Академії педнаук України, члена Академії вищої освіти України, члена НСП України, лауреата премії ім. М. Шашкевича за книгу вибраних поезій «Любов і пісня» (2003)
- 30** 80 років (1941) з часу створення з ініціативи Андрея Шептицького Української національної ради, очільником якої було обрано Костя Левицького

Цього місяця виповнюється:

100 років (1921) з часу заснування Львівського (таємного) українського університету – нелегального вищого навчального закладу, створеного у відповідь на полонізацію Львівського університету 1921-1925 рр., першим ректором якого був Василь Щурат

СЕРПЕНЬ

- 2 55 років від дня народження **Тараса Кицмея** (1966), підприємця, науковця, економіста і громадського діяча, президента корпорації SoftServe, заслуженого економіста України, голови правління асоціації «Інформаційні технології України», члена сенату Українського католицького університету
- 3 80 років від дня народження **Аретія Кравця** (1941), лікаря – променевого терапевта, дослідника історії української медицини, члена головної управи Українського лікарського товариства
- 9 135 років від дня народження **Олександра Тисовського** (1886-1968), педагога, основоположника і організатора Пласту, доктора біологічних наук, учителя Академічної гімназії у Львові, професора Львівського (таємного) українського університету, Львівського державного університету (нині – Львівський національний університет ім. І. Франка), вищих агрономічних курсів у Львові, дійсного члена НТШ
- 10 80 років від дня народження **Романа Лубківського** (1941-2015), письменника, перекладача, есеїста, культуролога, державного і громадського діяча, Надзвичайного і Повноважного Посла України, члена НСП України, лауреата Шевченківської премії за збірку поезій «Погляд вічності» (1992), читача ЛОУНБ
- 11 75 років від дня народження **Богдана Залізняка** (1946), поета, публіциста, доцента Львівського національного університету ім. І. Франка, члена НСП України, читача ЛОУНБ
- 12 90 років від дня народження **Теодозія Старака** (1931-1999), дисидента, громадського діяча і дипломата, першого посла незалежної України в Польщі (1991), голови Світової федерації українських лемківських об'єднань (1997)
- 17 100 років від дня народження **Олеся Ангелюка** (1921-2008), літератора, публіциста, редактора газети «Нескорені» (з 1992 р.), політв'язня, громадського діяча
- 18 140 років від дня народження **Клима Гутковського** (1881-1915), військового діяча, сотника легіону УСС, редактора часопису «Праця»
- 19 150 років від дня народження **Ярослава Лопатинського** (1871-1936), сотника і лікаря УГА, композитора
- 21 80 років від дня народження **Людмили Божко-Лацанич** (1941), співачки (сопрано), народної артистки України (1981)
- 24 150 років від дня народження **Василя Щурата** (1871-1948), педагога, літературознавця, поета, перекладача, голови

НТШ, першого ректора Львівського (таємного) українського університету, одного із засновників товариства «Учительська громада»

- **30 років (1991) з часу прийняття акта проголошення незалежності України та створення самостійної української держави – України і припинення існування УРСР**
- 25 75 років від дня народження Михайла Марківича (1946), лікаря-ортопеда, мецената, почесного громадянина Львова**
- 27 200 років від дня народження Юліана Лаврівського (1821-1873), правника, видавця, перекладача, культурного і політичного діяча-народовця, посла до Галицького сейму, голови товариства «Просвіта»**
- **165 років від дня народження Івана Франка (1856-1916), письменника, вченого, публіциста, літературознавця, мовознавця, історика, бібліографа, доктора філософії, дійсного члена НТШ, громадсько-політичного діяча, ініціатора і організатора революційно-демокративних видань «Громадський друг», «Дзвін», «Молот»**
- **80 років від дня народження Богдана Ступки (1941-2012), актора театру і кіно, народного артиста України (1980), лауреата Шевченківської премії за головну роль у виставі «Тев'є-Тевель» (1993), Героя України (2011)**

Цього місяця виповнюється:

460 років (1561) з часу завершення написання Пересопницького Євангелія, визначної пам'ятки староукраїнської мови та мистецтва раннього модерну, на якому на вірність народові й державі присягають президенти України з 1991 року (*Всеукра.*)

115 років (1906) з часу появи першого в Україні таксі (стоянки Оперний театр, пл. Міцкевича та Митна у Львові)

ВЕРЕСЕНЬ

- 1 130 років тому (1891) відбулося перше віче жінок Галичини в Стрию під керівництвом Наталії Кобринської та Євгенії Ярошинської; зібрання ухвалило петиції до австрійської державної ради, в яких йшлося про необхідність допущення жінок до університету, створення жіночої гімназії у Львові, дитсадків-«охоронок» та ін.**
- 6 175 років від дня народження Тита Реваковича (1846-1919), правника, громадського діяча, організатора і голови філії товариства «Просвіта» у Львові, члена-засновника НТШ**

- 75 років (1946) з часу заснування Львівського інституту прикладного і декоративного мистецтва (нині – Львівська національна академія мистецтв)
- 7 30 років (1991) з часу виходу першого номера львівської суспільно-політичної газети «Високий Замок»
- 5 років з часу відкриття першого меморіалу Героям Небесної сотні та загиблим воїнам АТО на території Національного університету «Львівська політехніка»
- 12 90 років від дня народження **Олександра Дзьобана** (1931), історика, бібліографа, літературознавця, археографа, працівника Львівської національної наукової бібліотеки ім. В. Стефаника
- 13 65 років від дня народження **Віктора Палинського** (1956), письменника, есеїста, літературного критика, публіциста, мистецького аналітика, культуролога, члена НСП України, лауреата міжнародних та всеукраїнських премій, читача ЛОУНБ
- 14 60 років від дня народження **Марії Мохналь (Савки)** (1961), поетеси, членкині НСП України
- 15 165 років від дня народження **Михайла Короля** (1856-1925), адвоката, доктора права, громадсько-політичного діяча, посла до Галицького сейму, комісара ЗУНР у Жовкві, члена законодавчої, фінансової комісій та комісії закордонних справ УНР
- 17 110 років від дня народження **Василя Біласа** (1911-1932), діяча ОУН, Пласту, страченого за участь в атентаті і нападі на пошту в Городку
- 18 85 років від дня народження **Левка Воловця** (1936), письменника, літературознавця, критика, члена НСП України, співавтора шкільних підручників з літератури
- 20 160 років від дня народження **Михайла Пачовського** (Миханя Лопача) (1861-1933), письменника, педагога, фольклориста, композитора-аматора, автора наукових праць з проблем української школи, підручників і словників, члена товариства «Учительська громада», громадського діяча
- 27 80 років від дня народження **Романа Лемехи** (1941-2019), багаторічного диктора і телеведучого Львівського телебачення, заслуженого артиста України (1991)
- 28 30 років (1991) з часу перепоховання політв'язнів Михайла Сороки та його дружини Катерини Зарицької на Личаківському цвинтарі у Львові
- 29 155 років від дня народження **Михайла Грушевського** (1866-1934), історика, громадського і політичного діяча, голови Центральної ради УНР, дійсного члена Чеської академії наук, академіка ВУАН, голови НТШ у Львові, професора, завідувача

кафедри історії Львівського університету, автора понад 2000 наукових праць

- 30** 125 років від дня народження **Ярослава Барнича** (1896-1967), композитора, диригента, скрипаля, педагога, автора оперети «Гуцулка Ксеня», воїна легіону УСС, громадського діяча
- 90 років від дня народження **Михайла Бродина** (1931), вченого в галузі фізики твердого тіла, нелінійної оптики та квантової електроніки, академіка НАН України (1982), заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата численних державних премій в галузі науки і техніки, директора Інституту фізики Львівського національного університету ім. І. Франка, члена НТШ, Українського фізичного товариства
 - 75 років тому (1946) засновано Сільськогосподарський інститут (нині – Львівський національний аграрний університет)

Цього місяця виповнюється:

130 років (1891) з часу першої еміграції українців у Канаду

80 років тому (1941) відновлено діяльність Греко-католицької Богословської академії у Львові, заснованої митрополитом Андреем Шептицьким в 1928 році як частина українського університету; організатором і ректором її увесь час був о. Йосип Сліпий – пізніше митрополит; вона припинила своє існування з окупацією в 1939 р., відновила діяльність у 1941-1944 рр. і була закрита 1944 р.

ЖОВТЕНЬ

- 1** 130 років від дня народження **Івана Бучка** (1891-1974), греко-католицького владики, організатора і першого ректора Малої семінарії у Львові, архієпископа Леокадійського, почесного члена НТШ
- 3** 140 років від дня народження **Михайла Возняка** (1881-1954), літературознавця, академіка АН України, дійсного члена НТШ, професора, завідувача кафедри української літератури Львівського університету (нині – Львівський національний університет ім. І. Франка), директора Інституту суспільних наук АН України (нині – Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України), автора близько 600 наукових праць
- 7** 40 років від дня народження **Святослава Літинського** (1981), доктора філософії, громадського діяча, відомого захисника української мови, першого отримувача внутрішнього паспорта громадянина України без російськомовної сторінки, першого, хто виборов право маркування побутової техніки українською мовою іноземними компаніями

- 40 років від дня народження **Степана Суса** (1981), єпископа УГКЦ, куріального єпископа Києво-Галицького Верховного архієпископа, титулярного єпископа Зигрісу, голови Пасторально-міграційного відділу Патріаршої курії УГКЦ
- 9 425 років з часу підписання Берестейської унії (1596) – церковної угоди, за якою більшість ієрархів Київської митрополії вийшли з-під канонічної підлеглості Константинопольському патріархату та приєднались до Римокатолицької церкви; рішення собору передбачало утворення Руської унійної церкви, згодом названої греко-католицькою
- 10 90 років від дня народження **Атени Пашко** (1931-2012), поетеси, громадської діячки, голови Союзу українок, дружини В'ячеслава Чорновола
- 16 80 років з дня смерті **Кирила Трильовського** (1864-1941), адвоката, доктора права, громадсько-політичного діяча, одного із засновників Української радикальної партії та Селянсько-радикальної партії Східної Галичини, депутата віденського парламенту, посла до Галицького сейму, творця січового руху, члена Національної ради ЗУНР
- 17 85 років від дня народження **Івана Драча** (1936-2018), поета, перекладача, драматурга, кіносценариста, державного і громадського діяча, першого голови Народного Руху України, депутата Верховної Ради України III і IV скликань (1998-2006), лауреата Шевченківської премії за збірку поезій «Корінь і крона» (1976), Героя України (2006) (*Всеукр.*)
- **50 років (1971) з часу заснування народним артистом України Миколою Кацалом народної самодіяльної хорової капели хлопчиків та юнаків «Дударик» при Львівському обласному Будинку вчителя (нині – Львівська державна академічна чоловіча хорова капела «Дударик»), лауреата Шевченківської премії за концертні програми (1989)**
- 22 30 років (1991) з часу заснування Інституту екології Карпат НАН України
- 25 135 років від дня народження **Михайла Терлецького** (1886-1966), фармацевта, мецената, громадського діяча, колишнього власника аптеки на пл. Ринок у Львові (нині – аптека-музей «Під чорним орлом»)
- 27 75 років від дня народження **Любові Горбенко** (1946), поетеси, редакторки, перекладачки, членкині НСП України
- 30 140 років (1881) з часу заснування Українського педагогічного товариства «Руське товариство педагогічне» (пізніше – «Рідна школа»)

ЛИСТОПАД

- 2 140 років від дня народження **Остапа Грицяя** (1881-1954), публіциста, перекладача, критика, літературознавця, педагога, громадського діяча, дійсного члена НТШ
- 3 110 років від дня народження **Ростислава Волошина** (1911-1944), публіциста, політичного і військового діяча, члена ОУН, полковника УПА
- 5 60 років від дня народження **Ольги Кіс** (1961), поетеси, вчительки, членкині НСП України
- 8 **100 років від дня народження Михайла Дзиндри (1921-2006), скульптора-модерніста, графіка, архітектора**
- 70 років (1951) з часу відкриття у Стрийському парку Львівської дитячої залізниці на основі колії для підвезення експонатів Крайової виставки 1894 р.
- 9 **100 років від дня народження Віктора Чукаріна (1921-1984), гімнаста, заслуженого майстра спорту СРСР, заслуженого тренера УРСР, доцента, завідувача кафедри гімнастики Львівського інституту фізичної культури, чемпіона Олімпійських ігор (4 рази в 1952 р., 3 рази в 1956 р., всього 11 олімпійських нагород), світу (1954), СРСР (13 разів в 1948-1956 рр.) в окремих видах**
- 45 років (1976) з часу заснування Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінських угод (Української Гельсінської групи), яка трансформувалася в громадсько-політичну організацію – Українська Гельсінська спілка (1988)
- 12 80 років з дня смерті **Костя Левицького** (1859-1941), державного діяча, адвоката і публіциста, голови уряду ЗУНР, співзасновника і голови УНР, дійсного і почесного члена НТШ і «Просвіти»
- 20 **100 років (1921) з часу створення у Львові книговидавничої спілки «Червона Калина» колишніми вояками УСС та УГА з метою збирання й видання матеріалів, документів, спогадів періоду визвольних змагань та Української державності (1917-1920), надзірну раду якої очолював Степан Шухевич, головним директором був Осип Навроцький**
- 21 90 років з дня смерті **Остапа Макарушки** (1867-1931), філолога, педагога, професора, завідувача кафедри педагогіки Львівського (таємного) українського університету, автора праць з мовознавства, посібників для гімназій з латинської та старогрецької мов, творів для дітей, розвідок про Т. Шевченка, О. Маковея, О. Потебню, О. Огоновського, директора

учительської семінарії Українського педагогічного товариства «Рідна школа» (1910, 1922-1931), дійсного члена НТШ, громадського діяча

- 24** 230 років від дня народження **Луки Данькевича** (псевдоніми Лука з Ракова, Хуторський К. та ін.) (1791-1867), священника УГКЦ, поета, байкаря, публіциста, громадського діяча
- 26** 145 років від дня народження **Віктора Курмановича** (1876-1945), військового діяча, генерал-чотаря УГА, командира групи «Північ» і I корпусу УГА, члена ОУН, одного з активних організаторів створення української дивізії «Галичина»
- 27** 30 років (1991) з часу заснування П. Мацкевичем львівського видавництва «Кальварія»

Цього місяця виповнюється:

35 років (1986) з часу відкриття музею-садиби Маркіяна Шашкевича (відділ Львівської національної галереї мистецтв ім. Б. Возницького) у селі Підлисса Золочівського району

ГРУДЕНЬ

- 1** 60 років від дня народження **Олександра Гордона** (1961), економіста, поета, есеїста, критика, перекладача, члена НСП України
- **30 років тому (1991) український народ на референдумі 90,32 відсотками голосів підтвердив Акт проголошення незалежності України**
- 6** 10 років з часу освячення та відкриття Гарнізонної церкви УГКЦ святих апостолів Петра і Павла (2011), відомої як костел єзуїтів (збудований на початку XVII у стилі раннього бароко), однієї з найбільших культових споруд Львова
- 8** 30 років тому (1991) на тристоронній зустрічі у Біловезькій пущі ліквідовано СРСР
- 10** 130 років від дня народження **Андрія Моторного** (1891-1964), доктора технічних наук, професора Львівського політехнічного інституту, одного із творців української геодезичної школи, засновника геодезичного факультету
- 80 років від дня народження **Ігоря Поклада** (1941), композитора, народного артиста України (1997), лауреата Шевченківської премії за низку повнометражних документальних фільмів (у творчій групі, 1986) (*Всеукра.*)
- 13** 120 років від дня народження **Миколи Дужого** (1901-1955), військового і громадсько-політичного діяча, підхорунжого УГА, члена УВО, ОУН, сотника УПА, секретаря президії УГВР,

секретаря Головної управи товариства «Просвіта», письменника, журналіста, редактора, лицаря Бронзового Хреста заслуги

- 95 років від дня народження **Ярослава Дашкевича** (1926-2010), доктора історичних наук, професора, археографа, сходознавця, дійсного члена НТШ, громадського діяча, політв'язня, автора понад 1700 наукових та публіцистичних праць
- 15 130 років від дня народження **Миколи Голубця** (1891-1942), історика, архівіста, краєзнавця, мистецтвознавця, письменника, публіциста, редактора, перекладача, бібліографа; члена комісії НТШ з історії мистецтва, одного з організаторів Асоціації незалежних українських митців; добровольця легіону УСС, чотаря УГА
- 19 55 років від дня народження **Лесі Бернакевич** (1966), письменниці, членкині НСП України
- 20 **100 років від дня народження Остапа Парасюка (1921-2007), фізика-теоретика, дійсного члена Академії наук України, академіка, фахівця в галузі квантової теорії поля і математичної фізики**
- 21 160 років від дня народження **Миколи Мариновича** (1861-1944), військового діяча, генерал-хорунжого армії УНР, референта начальної команди Галицької армії у складі об'єднаних армій УНР і ЗУНР, просвітянина
- 25 85 років від дня народження **Євгенії Божик** (1936-2012), письменниці, публіцистки, громадської діячки, членкині НСП України; лауреатки п'ятох міжнародних літературних конкурсів, премії ім. І. Вільде за твір «Келих часу» (2007) та ін.
- 26 **150 років від дня народження Євмена Лукашевича (1871-1929), дипломата, лікаря, співорганізатора Спілки українських лікарів, ініціатора створення Українського Червоного Хреста, міністра охорони здоров'я уряду ЗУНР, автора україномовного анатомічного словника**
- 30 115 років від дня народження **Святослава Гординського** (1906-1993), поета, перекладача, критика, художника-графіка, мистецтвознавця, співзасновника Асоціації незалежних українських митців, дійсного члена НТШ, почесного громадянина Львова

ЦЬОГО РОКУ ВИПОВНЮЄТЬСЯ

- 810** років (1211) з часу першої згадки про Бібрку Перемишлянського району
- 780** років (1241) з часу знищення татарами Старого Самбора; мешканці переселилися до оборонної оселі Погонича і заклали там нове місто Самбір
- 765** років (1256) з часу першої письмової згадки про Львів у Галицько-Волинському літописі
- 720** років (1301) з часу смерті галицького князя Лева Даниловича, сина Данила Романовича (бл. 1228 – бл. 1301); похований у селі Лаврів Старосамбірського району в Онуфріївському монастирі отців Василіан
- 665** років (1356) з часу заснування магістрату Львова, який існував до 1784 року
- 650** років (1371) з часу відновлення Галицької митрополії
- 640** років (1381) з часу знищення пожежею княжого Львова і зведення нового, готичного, міста
- 615** років (1406) з часу першої письмової згадки про місто Кам'янка-Бузька як про поселення Димошин (до 1944 р. – Кам'янка Струмилова)
- 610** років (1411) з часу першої згадки про Сокаль
- 610** років (1411) з часу першої згадки про село Лисиничі Пустомитівського району
- 600** років (1421) з часу надання магдебурзького права селищу Стара Сіль Старосамбірського району
- 590** років тому (1431) у Львові збудовано каплицю св. Духа при шпиталі біля костелу єзуїтів
- 580** років (1441) з часу надання магдебурзького права селищу Олесько Буського району
- 580** років (1441) з часу першої згадки про Пустомити
- 580** років (1441) з часу першої згадки про селище Підкамінь Бродівського району
- 465** років (1556) з часу завершення будівництва Порохової вежі та міського арсеналу у Львові
- 450** років (1571) з часу побудови дзвіниці над Вірменським кафедральним собором Успіня Пресвятої Богородиці
- 445** років тому (1576) вперше згадано лікування мінеральними водами (купелями) «на теренах Яворівських» у селищі Шкло Яворівського району, яке порівнювалося до лікування на чужоземних курортах

- 435 років (1586) з часу заснування Львівським братством першої братської школи в Україні
- 430 років (1591) з часу створення друкарні Львівського Успенського Ставропігійського братства
- 430 років тому (1591) у Львові вийшов «Адельфотес» – греко-церковнослов'янська граматика, укладена учнями Львівської братської школи
- 430 років (1591) з часу створення в місті Белз Сокальського району церковного братства
- 335 років від дня народження **Атанасія Шептицького** (1686-1746), церковного діяча, архімандрита в Уневі, львівського єпископа, який розпочав будівництво собору св. Юра у Львові
- 330 років тому (1611) засновано Жовківський монастир отців Василіян
- 285 років від дня народження **Петра Білянського** (1736-1798), священника УГКЦ, церковного і освітнього діяча, єпископа Львівського, Галицького і Кам'янецького, першого представника білого (мирського) духовенства на Львівській єпископській кафедрі УГКЦ
- 260 років (1761) з початку будівництва митрополичої палати собору св. Юра у Львові (архітектор К. Фессінгер)
- 250 років тому (1771) побудовано будинки капітули, тераси з двораменними сходами, ажурну огорожу довкола подвір'я з двома брамами на території собору св. Юра у Львові
- 245 років (1776) з часу заснування у Львові першого міського стаціонарного театру
- 235 років (1786) з часу заснування Личаківського некрополя у Львові (нині – Державний історико-культурний музей-заповідник «Личаківський цвинтар»)
- 215 років від дня народження **Євстахія Прокопчиця** (Прокопича) (1806-1856), філолога, педагога, громадського і політичного діяча, який домагався викладання шкільних дисциплін у Галичині українською мовою, заснування кафедри української мови і літератури у Львівському університеті
- 200 років від дня народження **Михайла Димета** (1821-1890), львівського купця, мецената, радника, який у 1862 р. привіз у Львів «Кобзар» Т. Шевченка
- 180 років (1841) з часу заснування Фармацевтичного товариства у Львові – першої фахової організації фармацевтів у Західній Україні
- 175 років від дня народження **Костя Лучаківського** (1846-1912), філолога, вчителя гімназій у Львові, Буську, інспектора

- українських приватних середніх шкіл, автора шкільних підручників
- 175** років (1846) з часу встановлення телеграфного зв'язку Львів – Відень
- 160** років (1861) з часу створення Галицького крайового сейму – представницько-законодавчого органу Галичини в складі Австро-Угорщини, який діяв до 1918 року
- 155** років від дня народження **Михайла Бачинського** (1866-1912), священника УГКЦ, поета, перекладача, журналіста, діяча «Просвіти»
- 150** років (1871) з часу виходу у світ першого путівника краєзнавця Антона Снайдера з описом історичних пам'яток Львова
- 145** років від дня народження **Володимира Дидинського** (1876-1937), інженера-будівельника, члена-засновника і першого голови студентського товариства «Основа» у Львові, голови філії товариства «Сільський господар» у Дрогобичі, директора українського банку
- 140** років від дня народження **Всеволода Левицького** (1881-1963), інженера-лісівника, професора Львівської політехніки, працював у Львівській дирекції лісів
- 140** років (1881) з часу завершення спорудження будинку Галицького крайового сейму (нині – головний корпус Львівського національного університету ім. І. Франка) (архітектор Юліуш Гохбергер)
- 140** років (1881) з часу відкриття Львівської ветеринарної школи, на базі якої у 1897 р. була створена Академія ветеринарної медицини, а в 1939 р. – Львівський зооветеринарний інститут (нині – Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. Гжицького)
- 140** років (1881) з часу виходу у світ ілюстрованого літературно-політичного наукового журналу «Світ» у Львові
- 135** років від дня народження **Петра Петрика** (1886-1984), військового і громадсько-освітнього діяча, сотника УГА, голови філії товариства «Просвіта» у Львові
- 130** років від дня народження **Миколи Гілецького** (1891-1951), репресованого, лікаря УПА, члена Українського лікарського товариства
- 130** років тому (1891) споруджено будинок Галицької ощадної каси (нині – Музей етнографії та художнього промислу Інституту народознавства НАН України) (архітектор Юліан Захаревич)

- 125** років від дня народження **Іларія Ольхового** (1896-1953), діяча кредитної кооперації Галичини, директора Центробанку (1937-1944) у Львові
- 120** років тому (1901) споруджено церкву Вознесіння Господнього на Старому Знесінні у Львові (архітектор Владислав Галицький)
- 115** років (1906) з часу заснування літературного угруповання українських письменників Львова «Молода муза» (Богдан Лепкий, Петро Карманський, Михайло Яцків, Василь Пачовський та ін.)
- 110** років тому (1911) з ініціативи товариства «Просвіта» у Львові засновано двокласну жіночу торгову школу
- 110** років від дня народження **Романа Винницького** (Максимовича) (1911-1947), лікаря УГА, члена ОУН
- 110** років тому (1911) створено спортивне товариство «Україна»; головою обрано Матвія Яворського, серед активних членів – Тарас і Петро Франки, Федір Черник, Роман Купчинський, Карло Мікльош та ін.
- 90** років (1931) з часу виходу дитячого ілюстрованого журналу «Дзвіночок», засновник – Іван Тиктор
- 75** років з дня загибелі **Михайла Галя** (Коника) (1914-1946), члена ОУН, підполковника УПА, командира Перемиського куреня, заступника командира 25 тактичного відтинку УПА «Лемко»
- 65** років (1956) з часу заснування Науково-дослідного інституту землеробства і тваринництва західних районів України, у квітні 1992 року його перейменовано в Інститут землеробства і тваринництва Західного регіону УААН, з липня 2011 року – Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН (с. Оброшине Пустомитівського району)
- 55** років (1966) з часу створення на базі найдавнішої аптеки Львова музею історії фармації; нині діюча аптека-музей «Під чорним орлом»
- 50** років (1971) з часу скоєння акту вандалізму: знищення могил Українських січових стрільців на Янівському цвинтарі за дорученням Львівського облвиконкому; ентузіастам тоді вдалося врятувати могили Мирона Тарнавського та Костя Левицького
- 35** років тому (1986) у Трускавці з ініціативи професора Володимира Козявкіна відкрито Інститут медичної реабілітації та Реабілітаційний центр для лікування хворих дитячим церебральним паралічем, вертебральних синдромів, артрозів та інших ортопедичних і неврологічних розладів

ДЕРЖАВНІ СВЯТА І ПАМ'ЯТНІ ДНІ

Січень

- 12 День українського політв'язня
- 22 День Соборності України
- 29 День пам'яті героїв Крут (1918)

Лютий

- 15 День вшанування учасників бойових дій на території інших держав
- 20 День Героїв Небесної Сотні
- 21 Міжнародний день рідної мови

Березень

- 9-10 Шевченківські дні
- 14 День українського добровольця
- 26 День Національної гвардії України
- 27 Міжнародний день театру

Квітень

- 11 Міжнародний день визволення в'язнів нацистських концтаборів
- 18 День пам'яток історії та культури
- 23 Всесвітній день книги й авторського права
- 26 День Чорнобильської трагедії (1986)
- Міжнародний день пам'яті жертв радіаційних аварій та катастроф

Травень

- 1 День міста Львова (*перша субота місяця*)
- 8 День пам'яті та примирення
- 9 День матері (*друга неділя місяця*)
- 15 Міжнародний день сім'ї
- День науки в Україні (*третья субота місяця*)
- День Європи в Україні (*третья субота місяця*)
- 18 Міжнародний день музеїв
- День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу (1944)
- 23 Свято героїв у Львові (*четверта неділя місяця*)
- 24 День слов'янської писемності і культури

Червень

- 1 Міжнародний день захисту дітей
- 4 Міжнародний день безвинних дітей – жертв агресії
- 5 Всесвітній день охорони довкілля
- 22 День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні
- 27 День молоді (*остання неділя місяця*)
- 28 **День Конституції України**

Липень

- 4 День Військово-Морських Сил Збройних Сил України
(перша неділя місяця)
- 8 Український день родини
- 16 День проголошення декларації про державний суверенітет України
- 28 День Хрещення Київської Русі-України

Серпень

- 23 День Державного прапора України
- 24 **День Незалежності України**
- 29 День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України

Вересень

- 1 День знань
- 11 День українського кіно (друга субота місяця)
- День фізичної культури і спорту (друга субота місяця)
- 21 День миру в Україні
- 30 Всеукраїнський день бібліотек

Жовтень

- 1 Міжнародний день музики
- 3 День працівників освіти (перша неділя місяця)
- 14 **День захисника України**
- Свято створення УПА
- День українського козацтва

Листопад

- 1 Утворено Західноукраїнську Народну Республіку
- 9 День української писемності та мови
- Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва
- 16 Міжнародний день толерантності
- 21 День Гідності та Свободи
- 25 Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок
- 27 День пам'яті жертв голодоморів
(четверта субота місяця)

Грудень

- 1 Всеукраїнський референдум на підтвердження Акта проголошення Незалежності України (1991)
- Всесвітній день боротьби зі СНІДом
- 3 Міжнародний день людей з інвалідністю
- 5 Міжнародний день волонтерів
- 6 День Збройних Сил України
- 10 Міжнародний день захисту прав людини
- 12 День благодійництва (друга неділя місяця)